

Sygn. akt: I 1 C 558/19 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym
w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Iwona Tusk-Kasiewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Marta Bona

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2019 r. w Gdyni

sprawy z powództwa D. K.

przeciwko S. (...) S. z siedzibą w G.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego S. (...) S. z siedzibą w G. na rzecz powoda D. K. kwotę 671,72 zł (sześćset siedemdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 197 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód D. K. wniósł do Sądu Rejonowego w Zamościu pozew przeciwko S. (...) F. S. z siedzibą w G. o zapłatę kwoty 671,72 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obliczonymi za okres od dnia 28 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty i zwrotem kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 15 czerwca 2016 r. zawarł z pozwanym umowę o kredyt konsumencki

na czas określony – tj. na okres 36 miesięcy. Na podstawie zawartej umowy pozwany udzielił powodowi kredytu w kwocie 4.900 zł z oprocentowaniem 3,00 % w stosunku rocznym i kredytowaną prowizją w kwocie 833 zł. W dniu 13 stycznia 2017 r., a więc przed terminem spłaty określonym w umowie, nastąpiła całkowita spłata zobowiązania wraz z kwotą prowizji, co spowodowało zdaniem powoda, iż uzyskał on prawo ubiegania się o częściowy zwrot prowizji. W ocenie powoda przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność z tytułu obniżenia całkowitego kosztu kredytu o koszty odpowiadające okresowi, o który skrócono czas obowiązywania umowy, uzyskał on w oparciu o zapis art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Powód wskazał także, iż wyliczenia kwoty żądanej pozwem dokonał w ten sposób, że okres wyrażony w dniach od faktycznej spłaty całości kredytu do ostatecznej spłaty wyrażonej w umowie – tj. 883 dni, podzielił przez całkowity okres spłaty wyrażony w dniach – tj. 1095 dni i uzyskaną wartość pomnożył przez kwotę prowizji bankowej przewidzianej umową – tj. 833 zł.

/pozew – k. 1-6v/

W dniu 16 lipca 2018 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Zamościu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

/nakaz zapłaty z dn. 16.07.2018 r. – k. 13/

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany zgłosił zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu, wskazując, iż Sądem właściwym miejscowo jest Sąd miejsca siedziby pozwanego – tj. Sąd Rejonowy w Gdyni. Nadto pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości, wskazując iż w jego ocenie, zgodnie z w art. 49 ust. 1 ww. ustawy o kredycie konsumenckim, obniżenie całkowitego kosztu kredytu w sytuacji jego przedterminowej spłaty może nastąpić jedynie o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, zaś prowizja za udzielenie pożyczki jest pobierana za czynności związane z przygotowaniem, zawarciem i uruchomieniem pożyczki i jej wysokość nie jest uzależniona od długości okresu kredytowania, a zatem koszt ten nie podlega rekalkulacji w przypadku wcześniejszej całkowitej spłaty kredytu. Pozwany przytaczając orzecznictwo sądów krajowych i stanowisko oraz praktykę stosowaną w krajach członkowskich Unii Europejskiej w zakresie interpretacji obowiązujących w tym przedmiocie przepisów prawa, udowodnił okoliczność przeciwną – brak związku wysokości prowizji z okresem kredytowania.

/sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 19-30/

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Zamościu stwierdził swą niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę tut. Sądowi.

/postanowienie z dn. 20.08.2018 r. – k. 58-59/

W dniu 3 września 2018 r. powód zaskarżył przedmiotowe postanowienie, wnosząc o jego uchylenie. Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Zamościu oddalił zażalenie powoda.

/zażalenie z dn. 3.09.2018 r. – k. 65-66; postanowienie z dn. 21.12.2018 r. – k. 78-78v/

Na rozprawie w dniu 23 lipca 2019 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie do czasu zakończenia postępowania toczącego się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z pytaniem prejudycjalnym Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (zgodnie z postanowieniem z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie o sygn. akt VIII GC 1867/18), dotyczącym w szczególności wykładni przepisu zawartego w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, która stanowi implementację do polskiego porządku prawnego Dyrektywy 2008/48/WE.

/protokół rozprawy z dn. 23.07.2019 r. – k. 100-101/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 czerwca 2016 r. pomiędzy S. (...) S. z siedzibą w G. (pożyczkodawcą) a D. K. (pożyczkobiorcą) została zawarta umowa pożyczki (kredytu konsumenckiego) nr (...), na podstawie której pożyczkodawca udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w kwocie 4.900 zł, na okres od dnia 15 czerwca 2016 r. do dnia 15 czerwca 2019 r.

W treści pkt. 13 umowy pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami do dnia 15 czerwca 2019 r. w ratach miesięcznych, w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłaty pożyczki. W pkt. 19 a) umowy strony ustaliły, że pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść koszty związane z zawarciem umowy w postaci prowizji z tytułu udzielenia pożyczki w wysokości 833 zł.

Zgodnie z treści pkt 27 umowy: „Pożyczkobiorca ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części pożyczki przed terminem określonym w umowie. Pożyczkobiorca może dokonać spłaty osobiście w Kasie lub poprzez wpłatę na rachunek pożyczkowy o numerze

(...). W przypadku spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie, w braku odmiennej dyspozycji Pożyczkobiorcy dokonane wpłaty zostaną zaliczone na poczet spłaty kapitału w taki sposób, że wpłata zostanie przeznaczona w następującej kolejności na:

a) spłatę najbliższej wymagalnej raty w kwocie odpowiadającej jej wysokości pomniejszonej o odsetki za okres od dnia dokonania wcześniejszej spłaty do dnia wymagalności raty,

b) spłatę kapitału pożyczki w taki sposób, że czas obowiązywania umowy ulegnie skróceniu; w takim przypadku całkowity koszt pożyczki ulegnie obniżeniu proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, licząc od momentu spłaty pożyczki przed terminem [...]”.

/okoliczność niesporna – vide – kserokopia umowa pożyczki o nr (...) – k. 7-9.

W dniu 13 stycznia 2017 r. D. K. spłacił w całości zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki o nr (...). Całkowita spłata nastąpiła na 883 dni przed zakończeniem obowiązywania umowy.

/okoliczność niesporna – vide – rozliczenie kredytu – k. 10/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny, niesporny między stronami, Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową w toku postępowania, które nie budziły zastrzeżeń Sądu co do autentyczności i prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, a ponadto ich wiarygodność nie była kwestionowana przez stronę pozwaną,

a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary. Pozostałe dokumenty zgromadzone w aktach nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnoszą do sprawy żadnych nowych, istotnych okoliczności.

W niniejszej sprawie powód domagał się od pozwanego zapłaty kwoty 671,72 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, powołując się na łączącą strony umowę pożyczki (kredytu konsumenckiego) o nr (...), zawartą w dniu 15 czerwca 2016 r. Powód wskazywał, że żądana przez niego kwota stanowi część uiszczoną przez niego prowizji z tytułu udzielenia pożyczki, która powinna zostać zwrócona przez pozwanego w związku z wcześniejszą całkowitą spłatą pożyczki – zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Pozwany, kierując zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, kwestionował zasadność żądania powoda i podnosił, że prowizja za udzielenie pożyczki nie podlega redukcji w razie przedterminowej spłaty pożyczki, ponieważ jest to koszt, który nie dotyczy okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, gdyż został on w całości „skonsumowany” przez zawarcie umowy i wypłatę kredytu.

Spór między stronami sprowadzał się więc do ustalenia zasadności żądania przez powoda obniżonej kwoty prowizji, proporcjonalnie do czasu trwania zobowiązania, w związku z przedterminową całkowitą spłatą pożyczki.

Wobec powyższego w pierwszej kolejności wskazać należy, iż zapis art.

27 przedmiotowej umowy, dopuszczający możliwość spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie, wskazujący również na sposób i kolejność zaliczania wpłat na poczet spłaty kapitału oraz odnoszący się do skrócenia czasu obowiązywania umowy, mówi przede wszystkim o obniżeniu całkowitego kosztu pożyczki proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, licząc od momentu spłaty pożyczki przed terminem. Tym samym, zawarta w tym postanowieniu regulacja, w sposób jasny posługuje się pojęciem całkowitego kosztu pożyczki, precyzując mechanizm i zasady jego obniżenia w związku ze spełnieniem

się przesłanki w postaci wcześniejszej spłaty pożyczki. Wskazać przy tym należy, iż prowizja z tytułu udzielenia pożyczki, o której mowa w pkt 19 a) umowy, a którą powód uiszczył w kwocie 833 zł, stanowiła nic innego jak koszt związany z zawarciem umowy, a więc koszt pożyczki, podlegający redukcji, o której mowa w treści pkt 27 umowy.

Sąd wziął również pod rozwagę przepis art. 49 ust. 1 przywoływanej już ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 993), zgodnie z którym

w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Wskazać również należy, że powyższy przepis stanowi implementację treści art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki (Dz.Ur.L Nr 133, str. 66), zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt i w takich przypadkach jest

on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki

i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy. Wobec treści powyższych przepisów należy je – w ocenie Sądu – rozumieć w ten sposób, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów takiego kredytu, niezależnie od ich charakteru i niezależnie od tego, kiedy koszty te zostały faktycznie poniesione przez kredytobiorcę, z tym że redukcja ta ma charakter proporcjonalny, tj. odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie. Zauważyć należy, że całkowity koszt kredytu, o jakim mowa w ww. przepisach, obejmuje – zgodnie z art. 5 pkt. 6 ww. ustawy – wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu – z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Tym samym art. 49 ust. 1 ww. ustawy obejmuje wszystkie koszty kredytu obciążające konsumenta – kredytobiorcę, bez różnicowania tych kosztów ze względu na ich rodzaj, moment ich poniesienia oraz ich wysokość, która może być stała i niezależna od okresu obowiązywania umowy bądź może być rozłożona w czasie i uzależniona od okresu obowiązywania umowy. W tym rozumieniu niezasadny jest więc zarzut pozwanego, iż redukcja całkowitego kosztu kredytu przy jego wcześniejszej spłacie nie obejmuje prowizji z tytułu udzielenia pożyczki (kredytu), której wysokość nie jest uzależniona od długości okresu kredytowania i która jako opłata pobierana za czynności związane z przygotowaniem, zawarciem i uruchomieniem pożyczki zostaje „skonsumowana” w momencie zawarcia umowy pożyczki. Jak już wskazano przepisy ww. ustawy o kredycie konsumenckim nie różnicują kosztów kredytu ze względu na ich powiązanie z okresem kredytowania, zaś pkt 27 przedmiotowej umowy i przepis art. 49 ust. 1 tej ustawy wprost mówią o proporcjonalnym obniżeniu całkowitego kosztu kredytu.

W tym miejscu wskazać również należy, iż zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 r. wydanym w sprawie C-383/18 mającej za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 (...), orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku postanowieniem z dnia 28 maja 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 czerwca 2018 r., a dotyczący wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. 2008, L 133, s. 66), ww. przepis należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że pozwany nie wykazał, że pobrana przez niego prowizja została w całości lub w znacznej części przeznaczona na konkretne wydatki związane z udzieleniem pożyczki i zawarciem umowy z powodów, które to wydatki nie są uzależnione od okresu, na jaki umowa ta została zawarta.

Podsumowując Sąd uznał, że w związku z przedterminową spłatą pożyczki udzielonej na podstawie umowy o nr (...) z dnia 15 czerwca 2016 r. pożyczkobiorcy – zgodnie z zapisem pkt 27 tej umowy i art. 49 ust. 1 ww. ustawy o kredycie konsumenckim – przysługuje zwrot kosztów pożyczki w części przypadającej na okres między jej spłatą (13 stycznia 2017 r.),

a końcem umowy (15 czerwca 2019 r.), w tym również uiszczonej w kwocie 833 zł prowizji. Ponieważ więc okres, o który na skutek wcześniejszej spłaty skrócony został okres obowiązywania umowy pożyczki, wynosi 883 dni, to pożyczkobiorcy powinna zostać zwrócona część prowizji w kwocie 671,72 zł (883 dni/1095 dni [całkowity okres spłaty wyrażony umową] x 833 zł = 671,72 zł), która to zresztą wysokość i sposób jej wyliczenia nie były kwestionowane.

Uznając zatem, że roszczenie o zwrot części tej prowizji w kwocie dochodzonej w niniejszej sprawie jest zasadne, Sąd w pkt. I wyroku, na podstawie pkt 27 umowy pożyczki o nr (...) z dnia 15 czerwca 2016 r. i art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 993) w zw. z pkt. 19 a) przedmiotowej umowy, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 671,72 zł, zaś na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie od tej kwoty od dnia 28 stycznia 2017 r. (zgodnie z żądaniem pozwu) do dnia zapłaty.

O kosztach procesu w pkt. II wyroku Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 108 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 2 w zw. z § 15 w zw. z § 10 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265) i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powód poniósł koszty w kwocie łącznej 317 zł na którą składają się: uiszczona opłata sądowa od pozwu w wysokości 30 zł, wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 270 zł, opłata skarbową uiszczoną od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, opłata sądowa od zażalenia w kwocie 30 zł. Pozwany natomiast – wygrywający postępowanie zażaleniowe – poniósł koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w kwocie 120 zł. W związku z tym, iż powód wygrał niniejszy proces przegrywając jednocześnie postępowanie zażaleniowe, obciążony został opłatą od zażalenia w kwocie 30 zł, która uznana została za uprzednio uiszczoną, po skompensowaniu zaś pozostałych kosztów Sąd uznał, iż powodowi należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 197 zł (317 zł – 120 zł) i taką kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu.